

Çocukluk Ça?? Olumlu Ya?ant?lar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocukluk Ça?? Olumlu Ya?ant?lar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19088>

Özet

Çocukluk Ça?? Olumlu Ya?ant?lar Ölçe?i (ÇÇOYÖ), İngilizce literatürdeki **Benevolent Childhood Experiences Scale** (BCES) ölçe?inin Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, bireylerin çocukluk dönemlerinde deneyimledikleri destekleyici, koruyucu ve pozitif deneyimleri ölçmek amacıyla geli?tirilmi?tir. Geleneksel olarak olumsuz çocukluk deneyimlerine (ACEs) odaklanan ara?tırmaların aksine, ÇÇOYÖ, psikolojik dayanıklılık ve pozitif ruh sa?lığı sonuçlarının destekleyen **koruyucu faktörleri** de?erlendirmeye alır. Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2020 yılında Rumeysa Günay Öge ve arkadaşları tarafından tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Ça?? Olumlu Ya?ant?lar Ölçe?i, **BCES**, Pozitif Psikoloji, Koruyucu Faktörler, **Dayanıklılık**, Çocukluk Deneyimleri, Ölçek Uyarlama, Psikometri.

Yazarlar

Rumeysa Günay Öge, F. Z. Pehlivan, S. I?ik?

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, bireylerin çocukluk dönemlerinde maruz kaldıkları **olumlu ya?ant?ların** sıklığını ve niteliğini belirlemektir. Ölçek, olumsuz çocukluk ça?? deneyimlerinin (ACEs) etkilerini hafifleten bir tampon görevi görebilecek olan, bireyin yaşam boyu adaptasyon ve iyilik halini etkileyen pozitif deneyimlerin retrospektif olarak de?erlendirilmesini sağlamaktadır. Bu araç, klinik ve akademik ara?tırmalarda dayanıklılık kaynaklarının ve geli?imsel destek sistemlerini incelemek için kullanılmaktadır.

Çocukluk Ça?? Olumlu Ya?ant?lar Ölçe?i'nin Türkçe uyarlaması, ulusal popülasyonda **olumlu çocukluk deneyimleri** yapısının geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülebilmesini sağlayamamıştır.

Yapı

Ölçek, literatürde **Koruyucu Faktörler** veya **Olumlu Çocukluk Deneyimleri** olarak adlandırılan psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, çocukluk döneminde yaşanan sevgi, destek, güvenli bir çevre, güçlü sosyal bağlar, okulda aidiyet hissi ve mentorluk gibi destekleyici faktörlerin varlığını içerir. Bu deneyimlerin varlığı, stresle başa çıkma mekanizmalarını güçlendirerek, yetişkinlikteki ruh sağlığı sorunlarının ve riskli davranışların ortaya çıkma olasılığını azaltmaya yardımcı olur. Ölçek, bu destekleyici çevresel ve ilgisel faktörlerin tek bir genel faktör altında toplandığını varsayma dayanır.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Günay Öge vd., 2020), ölçe?in kavramsal yap?s?n?n Türkiye ba?lam?na uygunlu?unu incelemek amacıyla yap? geçerli?i çal??malar? yürütülmü?tür. Orijinal ölçe?in teorik yap?s?na uygunlu?unu test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in kavramsal olarak **olumlu çocukluk ya?ant?lar?** yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini ve kabul edilebilir düzeyde model uyumuna sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, olumlu ya?ant?lar?n koruyucu etkisini ölçme kapasitesini teyit eden kan?tlar sunmaktadır.

Güvenirlik

Çocukluk Ça?? Olumlu Ya?ant?lar Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. Elde edilen psikometrik bulgular ?unlard?:

?ç Tutarlılık Katsay?s?: Cronbach Alfa de?eri 0.61 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, sosyal bilimler ara?t?rmalarında alt s?n?rda kabul edilmekle birlikte, özellikle dikotom (Evet/Hay?) yan?t format?na sahip kısa ölçeklerde beklenen bir aralıkta yer alabilmektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zaman içindeki kararlılı??n? gösteren bu katsay? oldukça yüksek olup, 0.91 olarak rapor edilmi?tir. Yüksek test-tekrar test sonucu, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n zamanla tutarlı oldu?unu ve kararlılık aç?s?ndan güçlü oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? s?ras?nda ölçe?in faktör yap?s?, **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) ile detaylıca incelenmi?tir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak beklenildi?i gibi tek bir boyut altında toplan?p toplanmadı??n? kontrol etmeyi amaçlam??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in iyi bir model uyumu sergiledi?ini ve **olumlu çocukluk deneyimleri** kavram?n? ölçen tek bir temel faktör etraf?nda toplandı??n? desteklemektedir. Bu bulgu, ölçe?in yap?sal geçerli?ini güçlendirmektedir ve uluslararası literatürdeki orijinal BCES yap?s?yla uyumludur.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Benevolent Childhood Experiences Scale - BCES'nin Türkçe adaptasyonu)

Format: Toplam 10 maddeden olu?maktadır. Cevaplar dikotomiktir (?ki seçenekli puanlama).

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler (Çocukluk ya?ant?lar?n? retrospektif olarak de?erlendirenler)

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri bireyler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki genel popülasyon örneklemini üzerinde uygulanarak geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireyin çocukluk döneminde deneyimledi?i olumlu olaylar? ve destekleyici ili?kileri de?erlendiren **öz bildirim** tabanlı? bir envanterdir. Puanlama 1 (Evet) veya 0 (Hay?r) ?eklindedir.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Ça??, **BCES**, Test-Tekrar Test, ?ç Tutarlılık, Koruyucu Faktörler, **Öz Bildirim Ölçe?i**, Dayanıklılık, Travmatik Ya?ant?lar, Rumeysa Günay Öge.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Mevcut De?il

?leti?im E-posta Adresi: rumeysagunay@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar: Rumeysa Günay Öge)

Yaz??ma Adresi: Bilgi Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??ması **2020** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için telif haklar? ve izinler genellikle sorumlu yazar Rumeysa Günay Öge'ye aittir. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için yazarla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Gunay Oge, R., Pehlivan, F. Z. & I??k?, S. (2020). Validity and reliability of the Benevolent Childhood Experiences (BCES) Scale in Turkish. *Dusunen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 33, 146-154. <https://dx.doi.org/10.14744/DAJPNS.2020.00074>

Makalenin tam metnine dusunenadamdergisi.org adresi üzerinden ula??abilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocukluk-cagi-olumlu-yasantilar-olgei-toad.pdf

Çocukluk Ça?? Olumlu Ya?ant?lar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı? ve hiçbir ?ekilde

de?itirilmemelidir.

Kaynak metin içerisinde ölçe?i olu?turan 10 maddenin içeri?i sunulmam??t?r. Ölçek, çocukluk döneminde deneyimlenen 10 farklı olumlu ya?ant?y? de?erlendiren dikotomik (Evet/Hay?r) bir formata sahiptir. Derecelendirme format? ?u ?ekildedir:

1: Evet (Ya?ant? Deneyimlendi)

0: Hay?r (Ya?ant? Deneylenmedi)

ARABPSYCHOLOGY.COM